

Finanskomiteen
Stortinget

Deres referanse

Vår referanse
14/00477-45

Vår dato
02.11.2015

FOs innspill til finanskomiteen - Endring av Prop. 1 S (2015-2016) Statsbudsjettet 2016 og Prop. 1 LS (2015-2016) Skatter, avgifter og toll 2016 (økt antall asylankomster)

Fellesorganisasjonen (FO) er fagforeningen og profesjonsforbundet for 27.000 barnevernspedagoger, sosionomer, vernepleiere og velferdsvitere. FO organiserer mange av dem som nå arbeider med asylsøkerne som kommer i stort antall til landet.

Det slås innledningsvis fast i proposisjonen at for både det norske samfunnet og den enkelte som får opphold, er god integreringspolitikk helt avgjørende. Videre vektlegges betydningen av at flyktninger raskt etter vedtak om midlertidig opphold, kommer i utdanning eller arbeidsrettet aktivitet. Kostnadene knyttet til den enkelte flyktning og for samfunnet forøvrig henger tett sammen med hvor kort flyktningene må bo på mottak og hvor fort de lærer norsk og kommer i jobb. FO mener proposisjonen i større grad burde inneholdt flere målrettede integreringstiltak.

I stedet foreslår proposisjonen ulike kutt som har motsatt effekt. De foreslåtte kuttene mener vi fører til en flyktningpolitikk som bidrar til passivisering og isolasjon og i liten grad legger til rette for delaktelse og integrering. De foreslåtte tiltakene kalles «kostnadseffektive tiltak». FO mener dette er nedskjæringer som vil føre til forverring og i sum representerer en mindre human flyktningpolitikk.

FO ønsker videre i sitt innspill og kommentere spesifikt på flere områder. FO vil er særlig bekymret for tilbudet som gis til enslige mindreårige, både de under 15 år og de mellom 15 og 18 år.

Enslige mindreårige under 15 år

Regjeringen vil utrede lavere krav til bemanning på omsorgssentrene for de under 15 år enn det som gjelder for barnevernsinstitusjoner. Blant annet skal man i ekstraordinære situasjoner kunne ha lavere bemanning enn slik reglene er i dag. Disse flyktningbarna vet vi er blant de mest sårbare barna som også

FO

Besøksadresse:
Mariboestgt. 13
0183 Oslo

Postadresse:
Pb. 4693 Sofienberg
0506 Oslo

Telefon:
02380

Telefaks:
94 76 20 18

e-post:
kontor@fo.no

www.fo.no

Bankgiro:
9001.06.35674

Bankgiro kontigent:
9001.08.71394

Foretaksnr.:
870 953 852 MVA

bærer med seg traumatiske opplevelser både fra hjemlandet de flykter fra. Dette er ei gruppe regjeringen sier de vil prioritere høyt.

FO mener at proposisjonens forslag til tiltak ikke ivaretar dette. Vi mener at det er helt uholdbart å ikke satse på forsvarlig sosial- og barnevernfaglig kompetanse og bemanning der barna skal bo den første tiden. Barn på flukt må gis det samme tilbudet som det vi gir til «våre» norske barn.

Enslige mindreårige 15 -18 år

FO mener barn som søker asyl først og fremst er barn, ikke asylsøkere. Slik det er i dag, diskriminieres enslige mindreårige mellom 15 og 18 år gjennom å ikke ha de samme rettighetene som andre barn. I proposisjonen foreslås det også å redusere satsen for opplæring av enslige mindreårige asylsøkere i omsorgssentre fra 180 102 kroner til 102 763 kroner, noe som vil forverre situasjonene ytterligere.

FO mener at alle barn mellom 15 – 18 år skal være barnevernets ansvar. Det er svært kritikkverdig at regjeringen ikke tar grep om dette i tilleggspolisjonen. Disse barna har et svært dårlig tilbud i asylmottakene. For eksempel har et mottak for 80 enslige mindreårige på Hamar 22 ansatte. Skulle de ha brukt samme bemanningsnorm som en ungdomsinstitusjon drevet av barnevernet for norske ungdom, skulle de hatt over 200 ansatte. FO mener at tilbudet som gis disse barna er altfor dårlig og helt uforsvarlig.

Flyktningsmottak

FO er svært bekymret for kvaliteten på en del av mottakene i Norge. Det varsles fra flere hold om både dårlig standard på bygningene, på mat og innhold. FO synes det er svært uheldig at de fleste mottakene i dag drives kommersielt og at flere private aktører tjener store penger på å drive mottak.

FO kan ikke forstå at dette verken er kostnadseffektivt eller god flyktningspolitikk.

Reduserte ytelser

Ytelsene til enslige beboere i asylmottak foreslås redusert med 20 %. Enslige beboere på asylmottak med selvhushold mottar i dag 2920 kr i basisbeløp. Dette skal dekke utgifter til mat, klær, aktiviteter, transport, helseutgifter osv. En 20 % reduksjon vil innebære en reduksjon på 875 kr i måneden til 2050 kr. Til sammenligning opererer SIFO (Statens institutt for forbruksforskning) med en sats for enslige menn på rundt 5550 kr mnd. I tillegg regner de inn husholdningsspesifikke utgifter på ca 2400 slik at den samlede satsen ligger på opp mot 8000 kroner. Denne satsen viser hva det koster å leve på et forbruksnivå som folk flest kan godta.

En del av det SIFO regner som husholdningsspesifikke utgifter er også utgifter en flyktningsmottak har - for eksempel fritidsaktiviteter. En beboer på mottak lever allerede godt under den satsen og en ytterligere reduksjon vil føre til en ytterligere forverring.

Kommunal bosetting

Stadig færre enslige mindreårige flyktninger blir bosatt i kommunen. Systemet med tilskudd per flyktning stimulerer kommunene til å drive billigst mulig. Det er derfor viktig at insentivene for bosetting av enslige mindreårige styrkes. Tiltakene som foreslås i tilleggsproposisjonen er ikke gode nok.

Norskopplæring

Samtidig som inkluderingsminister Solveig Horne varsler at regjeringen vil vurdere skjerpede tiltak for at flyktninger skal lære seg norsk, foreslår de en reduksjon i antall timer norskopplæring for asylsøkere i mottak fra 250 til 175 timer. Horne forsvarer dette med at flyktingene skal være kortest mulig i mottak og at det må satses mer på at språkopplæringen må skje ute i kommunene og til de som har fått innvilget asyl. Vi vet at mange oppholder seg svært lenge i mottak før de får avklart asylsituasjonen sin. FO mener derfor det er svært uheldig at norskopplæringstilbudet svekkes. God norsk opplæring har stor betydning for videre integrering og ikke minst også som et aktivitetstilbud i mottak.

Vi vet at mange flyktninger som kommer til Norge er traumatiserte. I stedet for å redusere tiltak som kan bidra til at flyktninger kommer i kontakt med andre, skulle i stedet innsatsen vært økt. FO mener dette bidrar til å gjøre hele livssituasjonen for flyktninger og asylsøkere vanskeligere, og er det motsatte av tiltak for god integrering.

Arbeid

Mottaksfasen må innrettes mer på integrering og mindre på kontroll. Flyktingene må raskt få mulighet til å arbeide og forsørge seg selv. Tidligere hadde de fleste asylsøkere midlertidig arbeidstillatelse, men etter innstramminger får bare noen få det i dag. I likhet med Noas mener FO at regelen om at midlertidig arbeidstillatelse bare gis til asylsøkere som kan dokumentere identitet med gyldig pass må reverseres for å gi flere mulighet til å arbeide.

Finansiering

FO er svært skeptisk til at det kuttes så dramatisk i bistandsbudsjettet for å hente inn kostnadene for å ta imot et større antall flyktninger til Norge. De største kuttene gjøres i langsiktig bistand og utviklingsarbeid. Dette er lite klokt fordi det nettopp er denne bistanden som skal forebygge og begrense slike flyktningekatastrofer som vi nå ser.

FO mener proposisjonen burde inneholdt flere målrettede integreringstiltak og representerer en mindre human flyktningpolitikk.

FO anbefaler:

- **Øk satsning på tiltak som legger til rette for deltagelse og integrering**
- **Ingen utredning eller unntak for lovens krav til omsorgssentrene for de under 15 år**
- **Styrke bemanning og sosial- og barnevernfaglig kompetanse på asylmottak for enslige mindreårige over 15 år**

- Staten/kommunene må drifte asylmottak
- Oppretthold ytelsene på samme nivå som i dag
- Innfør 100 % statlig refusjon til kommuner som bosetter enslige mindreårige. Ikke reduser opplæringstiltakene
- Ikke reduser antall timer norskopplæring for asylsøkere i mottak og ytelser til beboere i asylmottak
- Det må gis midlertidig arbeidstillatelse også til asylsøkere som ikke kan dokumentere identitet med gyldig pass
- Ikke kutt i bistanden, reverser alle forslag til skattelette

Med vennlig hilsen

Mimmi Kvisvik
Forbundsleder

Inger Karseth
Rådgiver